

Beleid voorschoolse voorzieningen en –educatie gemeente Beesel 2017 - 2020

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1. Een terugblik op afgelopen periode	3
1.2. Leeswijzer	5
Hoofdstuk 2 Visie en uitgangspunten	6
2.1 Visie	6
2.2 Uitgangspunten	6
2.3 Samenwerking	7
Hoofdstuk 3 Voorschoolse voorzieningen	9
3.1 Impuls aan de kinderopvang	9
3.2 Doelen voorschoolse voorzieningen	10
3.3 Speerpunten voorschoolse voorzieningen	11
Hoofdstuk 4 Voorschoolse educatie	13
4.1 Doelen voorschoolse educatie	13
4.2 Speerpunten voorschoolse educatie	14
Hoofdstuk 5 Financiën	18
5.1 Bekostiging peuteraanbod	18
Hoofdstuk 6 Monitoring	20

Hoofdstuk 1 Inleiding

In gemeente Beesel wonen 430 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar (peildatum 18-8-16). 217 daarvan zijn peuter (2 – 4 jaar). We zetten in op een optimale ontwikkeling van elke jeugdige in onze gemeente. Dat geldt in het bijzonder voor de eerste levensjaren; in deze periode wordt het fundament gelegd voor het sociaal-emotioneel en cognitief functioneren. De voorschoolse voorziening levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Deze nota betreft een uitwerking van het integraal jeugdbeleid voor de periode 2017 – 2020 en geeft invulling aan het beleid voor voorschoolse voorzieningen en –educatie. We hebben ervoor gekozen beide thema's – in tegenstelling tot voorgaande perioden – in één plan op te nemen.

Vanaf 2017¹ vallen de peuterspeelzalen in onze gemeente onder de Wet Kinderopvang en zijn hiermee ook een kinderopvangorganisatie. Om deze reden gebruiken we in deze nota de termen voorschoolse voorziening, kinderopvang en peuteraanbod. Dat wil niet zeggen dat het peuterspeelzaalwerk en de kwaliteit hiervan verdwijnt. Het is juist een manier om het peuteraanbod en de preventie-, signalerings- en ondersteuningsfunctie van voorschoolse voorzieningen voor kinderen en ouders te versterken.

1.1. Een terugblik op afgelopen periode

Voordat we in gaan op de komende beleidsperiode (2017 – 2020) blikken we terug op afgelopen periode. In deze periode hebben we geïnvesteerd in de toegankelijkheid van de voorschoolse voorzieningen. In het beleidsplan 'Op de kleintjes letten?' voor de periode 2012 – 2017 zijn 7 speerpunten geformuleerd. Hieronder bespreken we per speerpunt de resultaten die we afgelopen periode hebben behaald.

Het eerste speerpunt heeft betrekking op het *creëren van doorgaande ontwikkelings- en zorglijnen*. Eens in de zes weken vindt er afstemming plaats tussen het consultatiebureau en de voorschoolse voorzieningen. Hierbij bespreken ze de voortgang van de kinderen met een VVE-indicatie. Tevens is er ruimte om zorgen over andere kinderen te bespreken.

De voorschoolse voorzieningen maken voor elk kind dat de overstap naar school maakt een overdrachtsformulier op en dragen dit over aan het basisonderwijs. De voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs werken met hetzelfde kindvolgsysteem; Horeb. De voorschoolse voorzieningen ontvingen ondersteuning bij implementatie van het systeem.

Het tweede speerpunt betreft *inzet van voor- en vroegschoolse programma's voor peuters en kleuters*. De voorschoolse voorzieningen werken met het programma Startblokken. Dit is een landelijk erkend werkplan met een visie voor de opvang, vorming en educatie van jonge

¹ De Boemeltrein valt per 1 januari 2017 onder de wet Kinderopvang. Voor het Kwetternest, Pinkeltje en 't Draeckske is dat per 1 mei 2017 het geval.

kinderen. Het ontwikkelingsgericht werken aan de hand van thema's richt zich op de brede ontwikkeling van kinderen met de nadruk op taal en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze werkwijze wordt in de doorgaande lijn ook in de basisschool doorgezet. Daar waar er gezamenlijke thema's zijn, werken de voorschoolse voorzieningen samen met het basisonderwijs.

Bieden van opvoedingsondersteuning vormt het derde speerpunt. De medewerkers van de voorschoolse voorzieningen pakken zelf (lichte) opvoedvragen op. Voor ondersteuning kunnen zij terecht bij het gezinscoachteam. De voorzieningen hebben elk een gezinscoach als vast aanspreekpunt. Deze gezinscoach is ook verbonden aan het basisonderwijs binnen de betreffende brede school.

Het vierde speerpunt betreft *vroegsignalering van risico's bij kinderen*.

Deskundigheidsbevordering ten aanzien van het signaleren van risico's bij jonge kinderen is bij de voorschoolse voorzieningen ingezet. De deskundigheidsbevordering had betrekking op de thema's herkennen van taal-spraak stoornissen, sociaal –emotionele ontwikkeling en kinderen met een beperking. Daarnaast coachten diverse professionals met specifieke expertise op een ontwikkelingsgebied de medewerkers op de groep.

Het realiseren van een zorgstructuur 0-13 jaar vormt het vijfde speerpunt. In 2009 hebben we in Beesel 4 ZAT's (zorg en advies teams) 0-13 jaar gerealiseerd. In het ZAT volgen en bespreken betrokken partijen kinderen van 0 tot 13 jaar. Met de komst van het gezinscoachteam (waaraan een jeugdarts van de GGD is toegevoegd) in 2014 is besloten het aantal ZAT's af te bouwen. Gezinscoaches pakken de vraag/ de zorgen direct op met ouders en zorgcoördinatoren van school. Hierdoor hoeft er niet meer gewacht te worden tot het volgende ZAT overleg.

Ten aanzien van het zesde speerpunt *stimuleren van de brede scholen* kunnen we concluderen dat de voorschoolse voorzieningen, door de professionalisering die afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, een actievere partner voor de andere partners binnen de brede school zijn geworden. De gedachte van de brede scholen om goed samen te werken en met elkaar af te stemmen, brengen zij nog steeds op dezelfde manier in praktijk.

Harmonisatie peuterspeelzalen - kinderopvang betreft het zevende en laatste speerpunt.

Afgelopen periode hebben de peuterspeelzalen en kinderopvang samen verkend welke vormen van samenwerking mogelijk zijn. Stichting peuterspeelzalen Agora en kindercentrum 't Rovertje hebben het besluit genomen om de vier peuterspeelzalen vanaf 2017 onder 't Rovertje te laten vallen.

Naast de hierboven genoemde speerpunten staat in het plan ook inzet op ambitieniveau 2: spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren en ondersteunen centraal. Dit ambitieniveau sluit meer aan bij het onderwijs door naast spelen, ontmoeten, ontwikkelen en signaleren, de peuters ook te ondersteunen bij eventuele ontwikkelingsachterstanden. De peuterspeelzaal krijgt hier nadrukkelijk een rol toebedeeld in de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) door niet alleen ontwikkelingsachterstanden te signaleren, maar ook daadwerkelijk begeleiding te bieden om deze achterstanden te bestrijden. Bij ontwikkelingsondersteuning moet gedacht worden aan het ondersteunen en stimuleren van de sociaal-emotionele ontwikkeling, de taalontwikkeling en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Op alle locaties wordt gewerkt met twee beroepskrachten, soms geassisteerd door vrijwilligers en worden alle functies (spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren en ondersteunen) uitgevoerd.

1.2. Leeswijzer

In dit beleidsplan gaan we eerst in op de visie en uitgangspunten. Hierbij komen ook de samenwerking en taken en verantwoordelijkheden aan bod. Daarna gaan we in op zowel de voorschoolse voorzieningen als voorschoolse educatie. Voor beide onderwerpen formuleren we doelen en speerpunten. Na de financiering van voorschoolse voorzieningen en –educatie sluiten we af met monitoring.

Hoofdstuk 2 Visie en uitgangspunten

De visie en uitgangspunten vormen de basis van het voorschools beleid.

2.1 Visie

Iedere jeugdige in onze gemeente krijgt de kans zich optimaal te ontwikkelen. Dat is onze ambitie. De voorschoolse voorziening draagt bij aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde speelomgeving.

We vinden het belangrijk dat alle kinderen van 2,5 tot 4 jaar aan een voorschoolse voorziening deelnemen. Kinderen vanaf 2 jaar kunnen al instromen². De voorschoolse voorziening is in de brede school gevestigd. Deze voorziening is laagdrempelig, sluit aan bij de vraag van ouders en is ongeacht de achtergrond van ouders – werkend of niet werkend – voor iedereen toegankelijk. Er wordt ingezet op de doorgaande leerlijn naar het basisonderwijs, ouderbetrokkenheid en een optimale stimulering van de taalontwikkeling. De voorschoolse voorziening heeft een preventieve-, signalerings- en ondersteuningsrol voor kinderen en ouders.

Kinderen met een onderwijsachterstand moeten op de voorschoolse voorziening de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om een goede start te kunnen maken op het basisonderwijs. We gaan uit van lokaal maatwerk dat afgestemd is op de wensen en behoeften van peuters en hun ouders. Alle kinderen met een VVE-indicatie maken gebruik van een voorschoolse voorziening.

Wat op dit moment nog niet haalbaar is, maar waar we wel naar streven, is een integrale basisvoorziening voor alle kinderen van 0 t/m 12 jaar binnen elke brede school. Hierin wordt onderwijs en opvang geïntegreerd aangeboden. Op deze manier krijgen kinderen binnen de reguliere voorzieningen de ondersteuning die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Hierdoor ontstaat er ook meer zicht op het kind en het gezin.

2.2 Uitgangspunten

- Het aantal peuters dat een voorschoolse voorziening bezoekt is al erg groot (97%). We streven naar een bereik van 100%.
- Bij het peuteraanbod staat niet de opvang centraal, maar de actieve begeleiding van peuters bij het spelen in een rijke en veilige omgeving en de stimulering in de ontwikkeling. Op elke voorziening is een peuteraanbod aanwezig dat voldoet aan de VVE-eisen.
- In het aanbod voorschoolse voorzieningen is er ruimte voor maatwerk.
- De voorschoolse voorzieningen zijn een belangrijk onderdeel van het preventief jeugdbeleid en functioneren binnen de brede kaders van het jeugd- en onderwijsbeleid.

² De medewerker van de voorschoolse voorziening beoordeelt samen met ouders of de peuter klaar is om in te stromen.

- Opvallend gedrag wordt tijdig gesignaleerd en opgepakt. Hierdoor vergroten de voorschoolse voorzieningen de mogelijkheden op een goede start in het basisonderwijs en daarmee de kansen op een optimale doorlopende (ontwikkelings)lijn van ieder kind.
- Een nauwe samenwerking tussen de voorschoolse voorzieningen en de basisscholen is nodig om de overgang van voorschoolse naar schoolse periode zo goed mogelijk te laten verlopen.

2.3 Samenwerking

Elk kind dat naar de basisschool gaat, moet op het minimale startniveau in kunnen stromen. Hiervoor is het nodig om doelen die de organisaties die met kinderen in deze leeftijdsgroep te maken hebben (kinderopvang, scholen, jeugdgezondheidszorg, gemeente) stellen op elkaar af te stemmen. Hiervoor zijn samenspraak en samenwerking nodig.

Een wijziging in het onderwijsachterstandenbeleid in 2006 heeft gezorgd voor een knip in de verantwoordelijkheden tussen gemeente en onderwijs- en opvanginstellingen. Daardoor is een structureel overleg tussen de voor- en vroegschoolse partijen nog belangrijker geworden voor het realiseren van een doorgaande leerlijn.

Daarnaast is een goede afstemming tussen de leefsituatie in de voorschoolse voorziening en de leefsituatie thuis van belang.

Rol gemeente

Samen zorgen we voor een optimale ontwikkeling van de jeugdigen in onze gemeente. Als het om voorschoolse voorzieningen en –educatie gaat, heeft de gemeente de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Zorgen voor een optimaal ontwikkelingsklimaat voor alle jonge kinderen.
- Inspannen voor voldoende (financieel) toegankelijke, kwalitatief goede voorschoolse voorzieningen en een groot bereik van peuters.
- Het organiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen met een risico op onderwijsachterstand door het aanbieden van een passend aanbod voorschoolse educatie. Daarbij zijn we verantwoordelijk voor:
 - Het vaststellen van de doelgroep
 - Het inspannen voor het bereik van alle doelgroepkinderen
 - Zorgdragen voor een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie
 - Het organiseren van een doorgaande leerlijn
 - Afspraken maken met kinderopvangorganisaties en schoolbesturen over de organisatie van de doorgaande leerlijn en de resultaten van de vroegschoolse educatie.
- Inzet van ondersteuning (in het kader van de Jeugdwet) in en rondom de voorschoolse voorzieningen.

- Toezicht houden op de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen (uitvoering vindt plaats door de GGD). Het toezicht op de kwaliteit van VVE is bij de onderwijsinspectie belegd.

Rol stuurgroep en uitwerking van de speerpunten

De stuurgroep VVE is verantwoordelijk voor de inzet en kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie. Na vaststelling van dit beleid zet de stuurgroep naast bovenstaande ook in op maatschappelijke ambities tav voorschoolse voorzieningen. De uitwerking van de speerpunten die in deze nota zijn beschreven, vindt plaats in een werkvorm, die de stuurgroep bepaalt.

Hoofdstuk 3 Voorschoolse voorzieningen

Peuters kunnen via twee verschillende voorzieningen worden bereikt; via de peuterspeelzalen en via de kinderdagverblijven. Hoewel beide voorzieningen een eigen ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling kennen, hebben ze ook een belangrijke overeenkomst; ze zijn beide gericht op het jonge kind. Het in standhouden van twee aparte voorschoolse voorzieningen is niet bevorderlijk voor de toegankelijkheid en kwaliteit van de voorzieningen en de doorgaande lijn van voorschoolse voorzieningen naar het basisonderwijs. Daarom is landelijk besloten beide voorschoolse voorzieningen uiterlijk per 1 januari 2018 onder de Wet Kinderopvang te laten vallen. Hiermee ontstaat er één kwaliteitskader voor alle voorschoolse voorzieningen en één financieringsstructuur voor werkende ouders. De peuterspeelzalen in gemeente Beesel vallen vanaf 2017³ onder kindercentrum 't Rovertje en daarmee onder de Wet Kinderopvang.

Nieuwe ontwikkelingen, zoals een integrale basisvoorziening voor alle kinderen van 0 – 12 jaar, vragen in de toekomst mogelijk om nieuwe organisatievormen. We bieden de huidige partners de ruimte hier een rol in te spelen.

De harmonisatie brengt met zich mee dat:

- Het Rijk via de kinderopvangtoeslag de opvang van alle kinderen van werkende ouders (met recht op kinderopvangtoeslag) in alle voorschoolse voorzieningen financiert. Het is aan gemeenten om een aanbod te doen aan peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag. VVE blijft de wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten.
- De keuzevrijheid van ouders groter wordt. Omdat voor de verschillende vormen van voorschoolse voorzieningen dezelfde eisen en voorwaarden gelden, kunnen ouders een keuze maken op basis van de behoefte van het kind.
- Er geen vrijwilligers meer als beroepskrachten op de groepen mogen staan. De ondersteuning van vrijwilligers aan beroepskrachten vinden we nog steeds belangrijk.

3.1 Impuls aan de kinderopvang

Het Rijk geeft een impuls aan de kinderopvang. Enerzijds door verhoging van de kinderopvangtoeslag. Anderzijds door structureel extra middelen aan gemeenten beschikbaar te stellen voor uitbreiding van het aanbod aan peuters van ouders die niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag. Hiermee wordt verbetering van de toegankelijkheid en kwaliteit beoogd.

Alle peuters naar een voorschoolse voorziening

Ouders moeten geen drempels ervaren als zij hun kind naar de kinderopvang willen brengen. Er moet voldoende aanbod zijn en dat aanbod moet betaalbaar zijn.

³ 1-1-2017: De Boemeltrein en 1-5-2017: Het Kwetternest, Pinkeltje en 't Draeckske.

97%⁴ van de Beesele peuters bezoekt een voorschoolse voorziening. 3% doet dat dus nog niet. We streven naar een bereik van 100%. Dat doen we door in te zetten op de financiële toegankelijkheid van de voorzieningen en door een actieve benadering van ouders van peuters die nog niet naar de kinderopvang gaan.

Nieuw kwaliteitskader 'Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang'

Met herijking van de kwaliteitseisen voor de voorschoolse voorzieningen en buitenschoolse opvang beoogt het Rijk dat er meer gerichte aandacht moet komen voor de ontwikkeling van kinderen. Er moet meer ingespeeld worden op de behoeften van kinderen, die per ontwikkelingsfase verschillen.

Het nieuwe kwaliteitskader heeft betrekking op vier pijlers:

- De belangen van het kind staan centraal; het waarborgen van een pedagogische praktijk waar kinderen zich in een veilige en vertrouwde omgeving kunnen ontwikkelen;
- Kinderopvang is veilig en gezond;
- Kinderopvang biedt stabiliteit en pedagogisch maatwerk;
- Werken in de kinderopvang is een vak. Er worden hogere eisen aan de professionaliteit van medewerkers gesteld en er is doorlopende aandacht voor de ontwikkeling van de vaardigheden van beroepskrachten.

In de Wet Kinderopvang worden concrete doelen over de doorgaande ontwikkelingslijn opgenomen.

3.2 Doelen voorschoolse voorzieningen

- Ieder kind van 2,5 – 4 jaar neemt deel aan een voorschoolse voorziening. Het basisaanbod betreft twee dagdelen (maximaal 7 uren) per week. We streven er naar dat 100% van de peuters gebruik maakt van het peuteraanbod.
- De voorschoolse voorziening biedt een breed, integraal en eigentijds programma dat aandacht besteedt aan de taalontwikkeling, rekenontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en psychomotorische ontwikkeling.
- Iedere brede school beschikt over een kwalitatief goede voorschoolse voorziening. Deze is laagdrempelig, sluit aan bij de vraag van ouders en is ongeacht de achtergrond van ouders – werkend of niet werkend – voor iedereen toegankelijk.
- Iedere voorschoolse voorziening biedt een veilige en gezonde omgeving voor peuters om te spelen, ontmoeten en zich te ontwikkelen. De medewerkers signaleren vroegtijdig eventuele onderwijsachterstanden en bieden zelf de ondersteuning die het kind nodig heeft om een goede start te maken op het basisonderwijs.
- Voorschoolse voorzieningen werken samen met ouders, het onderwijs, jeugdgezondheidszorg en gemeente, zodat het kind een goede start kan maken op het basisonderwijs. Het hanteren van een uniform gemeentebreed digitaal volgsysteem (Horeb)

⁴ Cijfer 2015. Het landelijke percentage is 85%.

draagt bij aan de doorgaande leerlijn. Het volgsysteem biedt meer inzicht in de ontwikkeling van kinderen en specifiek van kinderen met een VVE-indicatie.

- De voorschoolse voorziening is een natuurlijke plek waar ouders/ opvoeders vragen over opvoeden en opgroeien durven en kunnen stellen. De medewerkers zijn in staat lichte opvoedvragen zelf op te pakken.
- Als de medewerkers de opvoedvragen niet zelf op kunnen pakken, schalen zij daar waar nodig op naar onder andere het gezinscoachteam.
- De ruimte waar het peuteraanbod plaatsvindt, wordt optimaal benut. In geval van krimp vindt het peuteraanbod zoveel mogelijk in de ochtenden plaats, zodat de ruimte in de middag aan de BSO of het onderwijs ter beschikking gesteld kan worden.

3.3 Speerpunten voorschoolse voorzieningen

We werken aan bovenstaande doelen door in te zetten op de volgende speerpunten:

Een zo groot mogelijk bereik van kinderen en ouders

Alle peuters moeten aan een voorschoolse voorziening deel kunnen nemen. We brengen de komende periode in kaart hoe ouders gestimuleerd kunnen worden hun kind bij een voorschoolse voorziening in te schrijven. Daarnaast zetten we in op de financiële toegankelijkheid van de kinderopvang. Door een eigen bijdrage van ouders te vragen, spreken we hen aan op hun eigen verantwoordelijkheid. Om financiële drempels tegen te gaan, houden we de eigen bijdrage van de ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag zo laag mogelijk. Ouders waarvan het inkomen minder dan 110% van de geldende bijstandsnorm bedraagt of ouders die een re-integratietraject volgen, komen in aanmerking voor een vergoeding van de gemeente van de kosten van twee dagdelen peuteropvang per week per kind.

Kwaliteit en continuïteit van de voorzieningen

Iedere brede school beschikt over een voorschoolse voorziening die een breed, integraal en eigentijds programma biedt. Het nieuwe kwaliteitskader 'Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang' waarbij meer gerichte aandacht voor de ontwikkeling van kinderen centraal staat, vormt het uitgangspunt. Wisselingen in personeel vormt een aandachtspunt.

Vroegsignalering en ondersteuning

Medewerkers van de voorschoolse voorziening zijn in staat opvallendheden te signaleren en daar waar mogelijk zelf ondersteuning te bieden. Daar waar nodig schalen zij op. Hiervoor is een goede sociale kaart een belangrijke voorwaarde. Medewerkers van de voorschoolse voorziening werken met 'Samenmet.beesel.nl'.

De voorschoolse voorzieningen hebben een eigen contactpersoon bij het gezinscoachteam. Deze gezinscoach fungeert ook als contactpersoon voor de basisschool binnen de betreffende brede school.

Ouder- en systeembetrokkenheid

De betrokkenheid van ouders/ het systeem levert een belangrijke bijdrage aan het traject van de peuter om een goede start op het basisonderwijs te kunnen maken.

Doorgaande lijn van voorschoolse voorziening naar basisonderwijs

De voorschoolse voorziening biedt een goede voorbereiding op de grote stap naar de basisschool. Middels het overdrachtsformulier voorziet de voorschoolse voorziening de basisschool van alle relevante informatie en waar mogelijk gebeurt dit middels een warme overdracht. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen partijen om deze overdracht zo soepel mogelijk te laten lopen.

Voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs werken beide met het leerlingvolgsysteem Horeb. Horeb staat voor Handelingsgericht Observeren, Registreren en Evalueren van Basisontwikkeling. Het systeem volgt de brede ontwikkeling van elk kind op meerdere momenten in de peuterperiode.

Hoofdstuk 4 Voorschoolse educatie

Met de invoering van de wet Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) in 2010 is de gemeente verantwoordelijk voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Het is onze verantwoordelijkheid zorg te dragen voor een dekkend en kwalitatief goed aanbod van voorschoolse educatie voor peuters van 2,5 tot 4 jaar met een taalachterstand. De organisatie van vroegschoolse educatie voor kinderen van 4 tot 6 jaar is bij het onderwijs belegd.

Het doel van voor- en vroegschoolse educatie is het voorkomen, vroegtijdig signaleren en aanpakken van taal- en onderwijsachterstanden bij jonge kinderen. VVE is bedoeld voor jonge kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor een soepele instroom in het basisonderwijs, waardoor ze grote kans lopen om achterop te raken.

In de gemeente Beesel hanteren we een brede doelgroepdefinitie. Zowel peuters die een gewicht krijgen in het basisonderwijs als peuters waar zorgen om zijn of waarbij een vergroot risico is op een achterstand voordat ze de basisschool gaan bezoeken, komen in aanmerking voor een VVE-indicatie. Een VVE-indicatie loopt van 2 tot 4 jaar.

We vinden het belangrijk dat kinderen met een onderwijsachterstand op de voorschoolse voorziening de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om een goede start te kunnen maken op het basisonderwijs. We gaan uit van lokaal maatwerk dat afgestemd is op de wensen en behoeften van peuters en hun ouders. Alle kinderen met een VVE-indicatie maken gebruik van een voorschoolse voorziening, dat is waar we naar (blijven) streven.

4.1 Doelen voorschoolse educatie

- Voorschoolse educatie is voor ieder kind met een achterstand (financieel) toegankelijk. 100% van de kinderen van 2 tot 4 jaar met een VVE-indicatie gaat naar een voorschoolse voorziening.
- Kinderen met een VVE-indicatie worden snel en adequaat naar een voorschoolse voorziening toe geleid.
- Iedere voorschoolse voorziening biedt een integraal VVE-programma aan, dat zich richt op:
 - Taalontwikkeling, die wordt gericht gestimuleerd door de beginnende geletterdheid en de woordenschat;
 - Beginnende rekenvaardigheid, zoals het leren tellen, meten en de oriëntatie in ruimte en tijd;
 - Motorische ontwikkeling; het ontwikkelen van grove en fijne motoriek
 - Sociaal-emotionele ontwikkeling zoals het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en samen spelen en werken.

Kinderen met een VVE-indicatie nemen minimaal 10 uur verdeeld over minimaal 3 en maximaal 4 dagdelen per week deel aan de voorschoolse voorziening. Hiervoor gelden geen wachtlijsten.

- VVE betreft lokaal maatwerk dat afgestemd is op de wensen en behoeften van peuters en hun ouders. De voorschoolse voorziening formuleert doelen in samenspraak met ouders en het onderwijs (doorgaande leerlijn).
- Groepen bestaan uit reguliere peuters en peuters met een VVE-indicatie. In groepen met alleen maar peuters met een VVE-indicatie zijn er minder mogelijkheden om van elkaar te leren.
- Ouders zijn nauw betrokken bij het traject dat de peuter volgt.
- Kinderen met een VVE-indicatie zijn voldoende voorbereid op het deelnemen aan basisonderwijs.
- Het aanbod voor- en vroegschoolse educatie is goed op elkaar afgestemd.

4.2 Speerpunten voorschoolse educatie

We werken aan bovenstaande doelen door in te zetten op de volgende speerpunten:

Een zo groot mogelijk bereik van peuters met een VVE-indicatie en ouders

Het bereik van kinderen met een VVE-indicatie is zeer hoog (100%). Daar blijven we ons ook de komende periode voor inzetten. Van belang hierbij is de financiële toegankelijkheid van de voorziening en een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen. Een aandachtspunt is het aanbod van VVE in de kern Beesel, aangezien er weinig kinderen met een VVE-indicatie in die kern wonen.

Behoud en optimalisatie van het huidige kwaliteitsniveau VVE

Samen dragen we zorg voor een voldoende en kwalitatief goed aanbod voor voorschoolse educatie. De gemeente biedt ondersteuning om de kwaliteit op peil te houden in de vorm van bekostiging van opleidingsmogelijkheden om kennis en expertise te vergroten.

In 2017 en 2018 ontvangen kleinere gemeenten in Nederland extra financiële middelen om pedagogisch medewerkers van gesubsidieerde VVE locaties bij te scholen. Vanaf augustus 2019 moeten zij namelijk voldoen aan de taaleis 3F op de onderdelen lezen en mondelinge vaardigheden. Vanaf dat moment ligt de verantwoordelijkheid bij de kinderopvangorganisaties.

Een aandachtspunt is de opgebouwde expertise die aan personen is gekoppeld. Bij een vertrek van deze personen naar elders is het vervangen of opnieuw op peil brengen van de kwaliteit en/of de expertise een belangrijke zaak waarvoor de voorschools voorzieningen verantwoordelijk zijn.

Ouderbetrokkenheid

Ouders zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun kind. Wij verwachten dan ook een grote mate van betrokkenheid bij de ontwikkeling van hun kind binnen de voorschoolse voorziening. Bij dit speerpunt is het van belang eerst de ouderpopulatie in kaart te brengen; wat zijn de wensen, mogelijkheden en doelstellingen van ouders tav hun rol in de educatie? Aan de hand daarvan wordt ouderbetrokkenheid nader vormgegeven. Het gaat hierbij om de betrokkenheid tav de ontwikkeling van het kind, de instelling en de activiteiten die worden georganiseerd. Daarnaast is informatievoorziening (over de toeleiding, het doel, nut en inhoud van VVE) een belangrijk item.

Ouderbetrokkenheid vormt een speerpunt bij de voorschoolse voorzieningen, VVE en het onderwijs. Een gezamenlijke aanpak draagt bij aan de doorgaande leerlijn.

Een doorgaande lijn van voorschoolse voorziening naar basisonderwijs

De samenwerking tussen voorschool en school is van belang om die overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen.

De voorschoolse voorzieningen zetten een integraal VVE-programma in dat aansluit op het programma Basisontwikkeling van de vroegscholen. Ook het kindvolgsysteem Horeb draagt bij aan de doorgaande leerlijn en is met name voor kinderen met een VVE-indicatie van belang.

Komende periode brengen we samen met partners de thema's in kaart om het aanbod en de werkwijze van voor- en vroegschool nog beter op elkaar af te stemmen.

Lokaal maatwerk: passende kinderopvang

Bij inzet van VVE gaan we uit van lokaal maatwerk dat afgestemd is op de wensen en behoeften van peuters en hun ouders.

Project passende kinderopvang

Gemeente Beesel, kinderopvang, onderwijs, reguliere en gespecialiseerde organisaties (jeugdgezondheidszorg, Kentalis, PSW, Integrale Vroeghulp, Mutsaersstichting, Unik, Adelante) werken samen om jonge, kwetsbare kinderen uit de gemeente op een passende manier te ondersteunen. De best mogelijke zorg dicht bij huis, voor alle kinderen in de kinderopvang in Beesel die specialistische ondersteuning nodig hebben. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met ouders; zij hebben de regie.

Het project bestaat uit vijf takken:

- Vroegsignalering: de ontwikkeling van alle kinderen in de kinderopvang goed in beeld.
- Deskundigheidsbevordering: alle kinderopvangmedewerkers functioneren op niveau als het gaat om kinderen met een normale ontwikkeling, hebben basiskennis van afwijkende ontwikkeling en weten de weg wanneer specialistische hulp nodig is.

- Ambulante diagnostiek: een pakket aan mogelijkheden rondom ambulante begeleiding, behandeling en ondersteuning voor het jonge kind binnen de reguliere setting vanuit de verschillende ontwikkelingsachterstanden.
- Ontwikkelingsgroep: een specialistische groep voor kinderen tot 5 jaar met ontwikkelingsvragen waardoor het reguliere aanbod (nog) niet passend is. Binnen de groep wordt behandeling en begeleiding geboden, afgestemd op de vraag van het kind en zijn ouders. De groep werkt intensief samen met de onderwijspartners, zodat kinderen goed voorbereid naar school kunnen en er een goede doorlopende lijn wordt ontwikkeld.
- Uitstroom/onderwijs: een doorgaande lijn van passende kinderopvang naar passend onderwijs, met oog voor de mogelijkheden van het kind en van de schoolomgeving.

Aandacht voor peuters van statushouders

De kans dat kinderen van statushouders met een (taal)achterstand aan hun schoolcarrière beginnen is groot. We vinden het belangrijk dat zij de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om een goede start te kunnen maken op het basisonderwijs. Ook vanuit maatschappelijk oogpunt is het belangrijk dat ze een goede start kunnen maken, om op latere leeftijd optimaal te kunnen participeren. Deze kinderen merken we aan als doelgroepkinderen. De begeleiding van deze kinderen vraagt niet alleen kennis en kunde op het gebied van taalontwikkeling. Ook het omgaan met cultuurverschillen en trauma's vraagt wat van de medewerkers.

Sociaal medische indicatie

Jeugdhulp zetten we zo licht mogelijk en dichtbij huis in. Dat is het uitgangspunt van gemeente Beesel. Daar waar mogelijk zetten we basisvoorzieningen in plaats van specialistische hulp in. Als er zorgen zijn op het gebied van opgroeien en opvoeden bij kinderen van 0 t/m 12 jaar kijken we eerst of inzet van onder andere kinderopvang of de buitenschoolse opvang voldoende soelaas biedt. Deze basisvoorzieningen kunnen jeugdigen de structuur bieden die ze nodig hebben, bieden ruimte om sociale vaardigheden te ontwikkelen en bieden daar waar mogelijk lichte opvoedingsondersteuning. De gezinscoach kan de medewerkers hier bij ondersteunen. Naast inzet op de ontwikkeling van het kind vinden we het belangrijk dat ouders hier nauw bij betrokken zijn. De kinderopvang/ BSO informeert ouders over de ontwikkeling van het kind binnen de voorziening en biedt tevens ondersteuning aan ouders. Afhankelijk van de zwaarte van de zorgen kan dit ook door de gezinscoach worden opgepakt.

Kinderen van 0 tot 4 jaar waarbij zorgen zijn op het gebied van opvoeden en opgroeien kunnen in aanmerking komen voor een sociaal medische indicatie. De indicatiestelling loopt via het gezinscoachteam van de gemeente Beesel. De gezinscoach bepaalt in samenspraak met ouders de omvang van de inzet.

Opbrengstgericht werken

Bij opbrengstgericht werken staan niet de activiteiten, maar de doelen centraal.

Opbrengstgericht werken is een werkwijze om het handelen van de pedagogisch medewerker en leerkracht te verbeteren en te vernieuwen. Zij leren systematisch en doelgericht te werken met gebruik van verzamelde gegevens, om zo de ontwikkelingskansen van kinderen maximaal te benutten. Om opbrengstgericht te kunnen werken, moet je een kindvolgsysteem gebruiken.

Convenant resultaatafspraken

Resultaatafspraken tussen gemeente Beesel, de schoolbesturen, voorschoolse voorzieningen, de jeugdgezondheidszorg en de bibliotheek zijn opgenomen in het convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie. De afspraken hebben betrekking op inspanning en resultaat, informatieoverdracht en organisatie. De afspraken worden periodiek geëvalueerd en daar waar nodig geactualiseerd. Met ondertekening van het convenant conformeren de partijen zich aan hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van een dekkend en kwalitatief volwaardig VVE-aanbod en de garantie van een doorgaande leerlijn.

Uitwerking van de doelen en speerpunten VVE vindt plaats in het plan van aanpak. Vanaf 2017 start een nieuwe planperiode en volgt er een nieuw plan van aanpak. Daarin worden in ieder geval de speerpunten genoemd in dit plan meegenomen. Eventuele andere speerpunten kunnen hieraan worden toegevoegd.

Hoofdstuk 5 Financiering

De gemeente is financieel verantwoordelijk voor het peuteraanbod voor kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en voor het VVE peuteraanbod. De financiële bijdrage dat we voor peuteraanbod verstrekken heeft betrekking op:

- De reguliere peuterplekken voor kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag;
- VVE peuterplekken voor kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. **De VVE peuterplekken van ouders die wel recht hebben op kinderopvangtoeslag worden deels via de toeslag (de reguliere uren) en deels via gemeentelijke middelen (het extra aantal uren VVE) bekostigd;**
- Een vaste vergoeding voor iedere peuter met een VVE-indicatie;
- Optioneel: kleinschaligheidstoeslag om het peuteraanbod in elke brede school te kunnen behouden. Het bedrag betreft een tegemoetkoming; uitgaande van een gedeelde verantwoordelijkheid.

In het bedrag worden niet meegenomen:

- De inzet van voorschoolse educatie (bekostiging via middelen onderwijsachterstandenbeleid)
- De sociaal medische indicatie (bekostiging via jeugdhulpmiddelen)
- Peuteraanbod voor inwoners met een inkomen minder dan 110% van de bijstandsnorm en ouders die een (re)-integratietraject volgen (via Minimaregeling)
- Passende kinderopvang (bekostiging via jeugdhulpmiddelen).

5.1 Bekostiging peuteraanbod

Het Rijk stelt middelen **aanbod voor alle peuters** via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds beschikbaar. Voor de jaren 2016 en 2017 vindt de verdeling via de maatstaf jongeren (65%), bijstandsontvangers (driejarig gemiddelde; 25%) en kernen (10%) plaats. Het streven is om vanaf 2018 over te gaan op een verdeelsleutel die zo goed mogelijk aansluit op het doel van de maatregel: het bereik van het aantal peuters waarvan de ouders geen recht hebben op een kinderopvangtoeslag. Tevens ontvangen we rijksmiddelen om **onderwijsachterstanden te bestrijden**. In 2017 en 2018 ontvangen kleinere gemeenten in Nederland extra financiële middelen om pedagogisch medewerkers van gesubsidieerde VVE locaties bij te scholen. Vanaf augustus 2019 moeten zij voldoen aan de taaleis 3F op de onderdelen lezen en mondelinge vaardigheden.

Met bovengenoemde middelen bekostigen we de subsidiering van het peuteraanbod en de inzet van voorschoolse educatie.

Vanwege het onderbrengen van peuterspeelzalen onder de kinderopvangtoeslag neemt het Rijk uitgaven tav kinderen van tweeverdieners die van het peuteraanbod gebruik maken over van gemeenten. Voor het jaar 2017 hanteren we nog het bedrag dat is opgenomen in de begroting. Een deel van de middelen die niet langer voor tweeverdieners ingezet worden, stellen we ter beschikking om een eenmalige overgangsregeling te treffen.

Hoofdstuk 6 Monitoring

Onderzoek naar de eigenschappen die van invloed zijn op het ontstaan van een (taal)achterstand, onderzoek naar de ontwikkeling van kinderen die voor- en vroegschoolse educatie hebben gevolgd en onderzoek naar de effectiviteit van kwaliteitsverhogende maatregelen gebeurt op landelijk niveau.

Op lokaal niveau houden we toezicht op de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen (uitvoering door de GGD) en toezicht op de kwaliteit van VVE (uitvoering door de onderwijsinspectie). De coördinator VVE voert jaarlijks een evaluatie uit ten aanzien van de speerpunten benoemd in het plan van aanpak.

Daarnaast brengen we jaarlijks in beeld wat het bereik van zowel het reguliere peuteraanbod als het VVE peuteraanbod is en gaan na om welke redenen peuters geen gebruik van het aanbod maken.

De voorschoolse voorzieningen brengen de gemeente op de hoogte van het ontstaan van wachtlijsten. We zoeken samen naar een passende oplossing.